

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z wniosku E.P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.
z udziałem zainteresowanej C.S.
o wydanie zaświadczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 22 maja 2019 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 9 listopada 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od organu rentowego na rzecz E.P. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] wyrokiem z dnia 9 listopada 2017 r. oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 7 marca 2017 r., którym zmieniono decyzję organu rentowego z dnia 7 października 2016 r. w ten sposób, że nie odmówiono E.P., prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Doradca E.P. (dalej jako płatnik składek), wydania zaświadczenia A1 dla zainteresowanej C.S., potwierdzającego polskie ustawodawstwo dla zainteresowanej w okresie od

dnia 11 lutego do dnia 10 maja 2013 r., tj. w czasie wykonywania przez zainteresowaną pracy na terenie Niemiec.

W wyrokach Sądów *meriti* przyjęto, że E.P. prowadziła na terenie Polski i Niemiec działalność gospodarczą pod nazwą Doradca E.P., obejmującą swym przedmiotem w szczególności doradztwo i organizacją szkoleń w zakresie przygotowania osób do wykonywania zawodu opiekunki osób starszych z jednoczesną nauką języka niemieckiego. Zainteresowana C.S. świadczyła zaś pracę na rzecz E.P. w oparciu o umowę z dnia 22 stycznia 2013 r. o świadczenie usług, polegających na opiece nad osobą starszą na terenie Niemiec, jednak – wbrew odmiennemu stanowisku organu rentowego - nie została tam wysłana do wykonywania tych samych czynności w miejsce innego pracownika I.S., której okres delegowania minął. W sprawie miało bowiem miejsce wykonywanie pracy przez kolejno po sobie następujące osoby, przez każdą w wyznaczonym okresie i przy własnym zakresie obowiązków, a nie wysyłanie pracownika w celu zastąpienia innego delegowanego pracownika. Nie ma zatem zastosowania wyłączenie z art. 12 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Wspólnot Europejskich nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. EU.L. 200 z dnia 7 czerwca 2004 r., s. 1; dalej jako rozporządzenie 883/2004), w myśl którego osoba nie może być wysłana w celu zastąpienia innej delegowanej osoby. Dla zbadania możliwości zastosowania art. 12 ust. 1 rozporządzenia 883/2004 konieczne jest pełne zbadanie danego stanu faktycznego, a zatem także przyczyny delegowania.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł organ rentowy zaskarżając ten wyrok w całości i domagając się uchylenia zaskarżonego wyroku w całości oraz przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie uchylenia w całości również wyroku Sądu Okręgowego i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi bądź uchylenia zaskarżonego orzeczenia i rozstrzygnięcia sprawy co do istoty oraz zasądzenia na rzecz skarżącego kosztów postępowania.

Skargę kasacyjną oparto na zarzucie naruszenia następujących przepisów: 1) art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004, przez błędną wykładnię i przyjęcie, że zainteresowana C.S. powinna podlegać polskiemu ustawodawstwu od dnia 11

lutego do dnia 10 maja 2013 r.; 2) art. 11 ust. 3 lit a rozporządzenia nr 883/2004, przez jego niezastosowanie; 3) art. 382 k.p.c. w związku z art 233 k.p.c. oraz art. 378 § 1 k.p.c., przez nierozpoznanie istoty sprawy.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący wskazał na konieczność rozważenia dwóch kwestii, a mianowicie: 1) czy w świetle art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004 w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 465/2012 osoba, która wykonuje działalność jako pracownik najemny w państwie członkowskim w imieniu pracodawcy, który prowadzi tam swą działalność, a która jest delegowana przez tego pracodawcę do innego państwa członkowskiego celem wykonywania pracy w jego imieniu, nadal podlega ustawodawstwu pierwszego państwa członkowskiego w sytuacji, gdy jest wysłana, aby zastąpić inną delegowaną osobę; 2) nie rozpoznanie istoty sprawy, bowiem w sprawie spór nie dotyczył braku spełnienia przesłanek prowadzenia na terenie Polski znacznej części działalności, tylko zastępowania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną płatnik składek E.P. wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i o zasądzenie od skarżącego na jej rzecz kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia

skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Tymczasem zagadnienia prawne podniesione przez organ rentowy nie spełniają warunków wytyczonych przez art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia wnoszonym w konkretnej, indywidualnej sprawie zakończonej wydaniem prawomocnego wyroku, wobec czego argumenty za potrzebą rozpoznania tak rozumianego środka zaskarżenia przedstawione we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie mogą być oderwane od podstawy faktycznej i prawnej orzeczenia objętego skargą, jak również muszą być adekwatne do podstaw kasacyjnych, na których skarga została skonstruowana. Takie stwierdzenie jest wynikiem tego, że Sąd Najwyższy (poza uwzględnieniem z urzędu nieważności postępowania apelacyjnego) rozpoznaje skargę kasacyjną wyłącznie w granicach zaskarżenia oraz w granicach jej podstaw, będąc przy tym związanym ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 1 i 2 k.p.c.). Sądy obu instancji przesądziły zaś ważną okoliczność faktyczną, która determinował zaskarżone orzeczenie. Uznały bowiem, że zainteresowana nie została delegowana w celu zastąpienia poprzedniczki. W rezultacie, zagadnienie prawne opierające się na przeciwnym założeniu ma charakter abstrakcyjny. Przy związaniu faktami (art. 398³ § 3 k.p.c. i art. 398¹³ § 2 k.p.c.) Sąd Najwyższy rozpoznając skargę kasacyjną nie jest władny udzielić odpowiedzi na nurtujące organ rentowy zagadnienie. Niezależnie od powyższego, odpowiedź na postawione przez skarżącego pytanie nie jest sporna. Rozważanie kwestii jasno wynikającej z przepisu (art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004) nie wymaga angażowania Sądu Najwyższego.

Z kolei druga przedstawiona w skardze kwestia nie odnosi się do żadnych konkretnych przepisów prawa, w związku z którymi powstała, a dopiero po wskazaniu zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej w oparciu o określone przepisy prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen, daje Sądowi Najwyższemu podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01,

OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz.158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51; z dnia 10 stycznia 2012 r., I UK 305/11, LEX nr 1215784; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307; z dnia 14 kwietnia 2015 r., II PK 217/14, LEX nr 678073; z dnia 28 października 2015 r., I PK 17/15, LEX nr 2021940; z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, LEX nr 2090999).

Nie jest rolą Sądu Najwyższego zastępowanie wnoszącego skargę w prawidłowym jej redagowaniu. Stąd przedstawiony w skardze problem należało uznać za pozór przesłanki przedsądu, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Nie spełnia przy tym określonego w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymagania sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w sposób ogólny i nieprecyzyjny, a zwłaszcza ograniczenie się do samego postawienia pytania, bez odniesienia się do problemów interpretacyjnych przepisów (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451 i z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538). Biorąc pod uwagę funkcje stawiane skardze kasacyjnej, a przede wszystkim zdominowanie jej roli interesem publicznym, przejawiające się w przypadku przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. w dążeniu do wyjaśnienia nowych albo kontrowersyjnych instytucji prawnych, zrozumiałe stało się, że Sąd Najwyższy nie powinien przyjmować do rozpoznania skargi kasacyjnej poddającej pod rozwałę zagadnienie prawne, które nie jest powszechnie kontestowane, czy też dyskutowane.

W takim przypadku zagadnienie prawne nie charakteryzuje się „istotnością”, czyli nie jest doniosłe dla praktyki stosowania prawa, jak również nie wpływa na rozwój określonych instytucji prawnych, co wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 2 lutego 2017 r., I UK 137/16 (niepublikowane).

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego w myśl art. 98 § 1 k.p.c.